

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A Nemzeti Színház fölépítése*

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.

(Hely)

1922. 12. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

492

Hely

Nemzeti Színház

Idő

"1922"

Személy

F

Nemzeti Színház fölépítése.

A Népszínház föltámasztása.

Írók és művészek vágyakozásában, valamint a közönség lelkében régóta titkon élt a törekvés, hogy a Népszínházat vissza kell adni igazgatásának s a Nemzeti Színházat föl kell építeni. Erős tápot kapott ez a kettős kulturális terv a Népszínház tagjainak diszelvadásán, mely illelmetlenül sztrálta, hogy mily irodalmi és művészeti veszélyt jelent a Népszínház veszteglése, s az előadást követő lakomán már hangok emelkedtek, hogy a Nemzeti Színházat meg kellene menteni. Ennek a közönségnek adott kifejezést a *Pesti Hírlap* vasárnapi Esti levele, amelyben országos mozgalom indítására hívta föl Zsolt az írói és művészi világát, a sajtót s az illetékes köröket és röviden megfogalmazta a módokat és eszközöket, amelyeket a Nemzeti Színház fölépítése és a Népszínház föltámasztása érdekében igénybe kellene venni. Örömmel mondhatjuk, hogy a *Pesti Hírlap* kezdeményezésére széles körökben visszhangot keltett. Megkérdeztük többeknek véleményét, akiknek nézetét megkérdeztük s mindenütt kijelentették, hogy a mozgalom valóban meg kell indítani és az érdeklődést folyton ébren tartani. Mint értesülünk, a *Népszínházi bizottság el van határozva, hogy a Népszínházat quinnél előbb vissza adja rendeltetésének s ez is az államot az elé a kényszerhelyzetbe fogja állítani, hogy a Nemzeti Színház építési munkáival foglalkozzék. Mi abban a nézetben vagyunk, hogy a társadalomnak is segítenie kellene a Nemzeti ügyben az államot. S örömmel közzéadjuk alább gróf *Klebensberg* közoktatásügyi miniszter nyilatkozatát, melyből kitűnik, hogy teljességgel átérzi azt a hivatást, mely reá e kérdésben vár s osztva cikkünk álláspontját, mindjárt*

miniszter nemes fölfogásának megfelelnek a Nemzeti Színház főigazgatójának, báró *Wlassics Gyulának* és *Herczeg Ferencnek*, a kiváló írónak alábbi nyilatkozatai is, amelyeket a *Pesti Hírlap* munkatársa előtt tettek. A Nemzeti Színház tagjai előtt fölvetettük azt az eszmét, hogy nem tarthatnánk-e ölt — ha már a közvélemény előtt is megérleltük az eszmét — ugynevezett társulati gyűlést az irodalom, művészet, sajtó és közélet más képviselőinek közreműködésével egy országos bizottság megalakítása céljából. A megkérdettek szívesen fejezték ki készségüket s mi a *Pesti Hírlap* szűk terjedelmében is igyekezni fogunk tért szorítani a további illetékes nyilatkozatoknak, hogy érleljük a kérdést, melyet a napirendről többé nem engedünk levéteetni.

Gróf Klebensberg Kunó

vallás- és közoktatásügyi miniszter

A Nemzeti Színház felépítésével kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette a *Pesti Hírlap* munkatársa előtt:

— Kulturális nagy közintézményeink közül két főnek megépítése égetően szükséges. Az egyik a Néprajzi Múzeum, amelynek a legrövidebb idő alatt hajlékot kell emelnünk, mert különben egészen biztosan elpusztul a Városligeti Iparcsarnoknak mindkétszeres értékű fedele alatt.

— A másik a Nemzeti Színház. Már csak a budapesti városkép szempontjából is sivár látvány a város egyik legfontosabb, legforgalmasabb pontján az üres telek, a kietlen tűzfalak.

— Azt hiszem, a költség kérdésével is meg lehet birkózni, ha az építkezést mai helyzetünkkel szembe rendezeljük a jövőre hajtánánk végre. A méretezésnek mozaikmunkát kell tálalnia, mert az egyszer megépített mindenképpen megérdemelné, hogy kényelmérőlt, színházon, az alapfalakon, a konstrukción többletöltözök, társalgók) is megfelelőbb gondoskodás törterméskővel való burkolását, a festményeket és szobrokat a jobb jövőre hagyhatnánk.

gyűlést. Hiszen a jó valutával bíró országokban élő honfitársaink abban a kedvező helyzetben vannak, hogy aránylag csekély ottani áldozatokkal itthon nagy művek végrehajtását tehetik lehetővé.

— De meg kell mozdulnia a hazai áldozatkészségnek is, úgy amint a XIX. század folyamán a nemzeti múzeum, a debreceni kollégium, az esztergomi bazilika emelésénél is megmozdult.

— Nagyon örvendtem a *Pesti Hírlap* kezdeményezésének. Hiszen elsősorban a sajtónak kell a köztudatba belevinni, hogy az új Nemzeti Színház megépítésére okvetlenül szükség van. Csak ha ez a köztudatba beszivárog és ott gyökeret ver, akkor alakulhat ki az, a kedvező atmoszféra, amelyben a magyarság között — kint és itt bent — egy nagyszabású nemzeti gyűlést meg lehet indítani, s a nemzetgyűlést is a szükséges áldozatok meghozatalára rá lehet bírni.

Ifj. báró Wlassics Gyula

az állami színházak főigazgatója

Következőket mondotta a *Pesti Hírlap* munkatársa előtt:

— Nagyon örültem a *Pesti Hírlap* kezdeményezésének. Az csak természetes, hogy minden vágyam az, hogy a Nemzeti Színház tradícióihoz és művészi teljesítményeihez méltó, állandó otthonban folytathassa nemzeti, kulturális hivatását. Hiszen ebben a szomorú történelmi korszakban, amelyben élünk, sokszorosan hatványozott jelentősége van a Nemzeti Színháznak, mint olyan intézménynek, amely vezető szerepet tölt be a nemzetvédelmi tényezők között.

— A Népszínház épülete bizony igen sok kívánnivalót hagy fenn. Nagyszabású művészi feladatoknál gyakran szembe találjuk magunkat a meglehetősen alacsony színvonalú épületekkel, amelyek a világ talán egyik legjobb színészgárdájával rendelkeznek, a világ talán egyik legjobb színészgárdájával. A Nemzeti Színház épülete bizony igen sok kívánnivalót hagy fenn. Nagyszabású művészi feladatoknál gyakran szembe találjuk magunkat a meglehetősen alacsony színvonalú épületekkel, amelyek a világ talán egyik legjobb színészgárdájával rendelkeznek, a világ talán egyik legjobb színészgárdájával.

Herczeg Ferenc,

a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke,

— Zsoltnak igaza van *Esti Levelében*. A Nemzeti Színházat fel kell építeni és nincs benne kétségem, hogy a magyar társadalom fel is tudja építeni. A budapesti közönség annyira színházbarát, a Nemzeti Színház pedig olyan jó üzlet, hogy egy ügyes pénzember könnyűszerrel financirozhatja a tervet.

— Engem, mint a Nemzeti Színház régi íróját; főleg az érdekelne, hogy valóban *intimus drámai színház* épüljön. A Népszínház épülete nézőterének hatalmas arányaival énekes darabok előadásához volt mérve és csak jobb hiányában használható drámai előadásokra. Ami engem illet, legjobban szeretném, ha pontosan *rekonstruálnák a régi Nemzeti Színház palotáját*, amelyet olyan érthetetlen elhamarkodottsággal bontottak le. De ezek részletkérdések. Ma az a fontos, hogy neki kell vágni a dolognak!